

16. december 2002
J.nr.: 97-133/700-0007
KPA/lrj

Hermed følger Naturklagenævnets afgørelse af dags dato i sagen om offentlighedens adgang langs stranden på en ejendom i Assens i Mariager Kommune.

Med venlig hilsen

Lis Rønnov-Jessen
afdelingssekretær
direkte tlf.: 33 95 57 41

Afgørelsen er sendt til:

- Advokatfirmaet Grønbæk/Huuse, Rådhusstorvet 4, 8900 Randers
- Dania A/S, Ribevej 9, 8900 Randers
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité i Mariager v/Ole Guldborg, Oxendalen 24, 9550 Mariager
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
- Århus Amt, Natur og Miljø, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, ad j.nr. 8-70-51-6-719-2-01
- Mariager Kommune, Rådhuset, Fjordgade 5, 9550 Mariager

16 DEC. 2002

J.nr.: 97-133/700-0007

kpa

Afgørelse

i sagen om offentlighedens adgang langs stranden på en ejendom i Assens i Mariager Kommune

Århus Amt har den 12. marts 2002 efter naturbeskyttelseslovens § 22, stk. 1, jf. § 73, stk. 6, meddelt Dania A/S som ejer af matr.nr. 6b, Assens By, Falslev, påbud om at fjerne 1,5 - 2 m af et hegn eller lave en låge i hegnet, så offentligheden får adgang til at færdes langs stranden landværts kystsikringen på ejendommen. Ejeren har påklaget afgørelsen til Naturklagenævnet.

På Daniaområdet har der i mange år været indvundet kridt til cementproduktion. Virksomheden blev nedlagt i begyndelsen af 1980'erne. I området ligger en række boliger, som var bygget til arbejderne og funktionærerne. I juni 1989 har Mariager Kommune vedtaget lokalplan nr. A.1.20, der udlægger området til industri, håndværk, boliger og offentlige formål. Arealet med hegnet er ikke omfattet af lokalplanen.

Det areal, hvorpå hegnet er opsat, var ikke omfattet af den tidligere strandbeskyttelseslinje på 100 m, men arealet er omfattet af den nye udvidede strandbeskyttelseslinje på 300 m, som trådte i kraft den 2. september 2002, jf. naturbeskyttelseslovens § 15.

Århus Amt modtog i juni 2001 en henvendelse fra Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité i Mariager om, at der i strid med strandbeskyttelseslinjen er blevet opsat et træhegn, som er ført så langt ned

mod strandkanten, at passage langs stranden på ejendommen ikke er mulig. Tidligere har der været offentlig adgang gennem et parkområde på ejendommen ned til og langs stranden.

Århus Amt har ved en besigtigelse af området konstateret, at hegnet går i kanten af et parkområde fra Daniavejen langs skellet mod naboejendommen mod vest helt ned til strandkanten.

På stranden er der i slutningen af 1950'erne etableret en kystsikring, så der ikke er en egentlig strandbred mellem den daglige lavvandslinje og den sammenhængende landvegetation. Ud over det nye hegn er der på arealet 2 andre tilsvarende hegn, opsat omkring haven til den tidligere direktørbolig. Fredningsnævnet for Århus Amt har den 30. maj 1990 truffet afgørelse vedrørende disse 2 hegn. Nævnet fandt det sandsynliggjort, at hegnene var blevet sat op før den 1. januar 1916 som værn om en allerede anlagt have, og at de derfor efter undtagelsesbestemmelsen i den dagældende naturfredningslovs § 54, stk. 2, nr. 1, lovligt kunne bibeholdes efter denne dato med den virkning, at offentlighedens passage over arealet var afskåret.

Ejeren af ejendommen har oplyst, at det nye hegn er etableret i 2000 med det formål at forhindre en ikke ubetydelig trafik af uvedkommende med biler og bådtrailere hen over arealet og ind på det tilstødende areal, hvor der ligger nogle ubebyggede strandgrunde, der hører til de tidligere arbejderboliger på den anden side af vejen.

Amtet har truffet afgørelse om, at der skal være en passende passagemulighed gennem det nye hegn, så offentligheden kan færdes langs vandet, jf. naturbeskyttelseslovens § 22, stk. 1. Amtet har henvist til, at bestemmelserne om offentlighedens adgang til strandbredder og andre kyststrækninger stort set svarer til reglerne i den tidligere lovgivning på området. Af den tidligere naturfredningslovs § 54 fremgik det direkte, at bestemmelsen om offentlighedens adgang langs strandbredder ikke er til hinder for anbringelse af høfder m.m., når der holdes en passage åben bag om, over eller gennem de pågældende anlæg. Amtet har vurderet, at den pågældende kystsikring svarer til et anlæg som nævnt i naturfredningslovens § 54, hvorefter der forsat skal være adgang til at gå landvårts kystsikringen, fordi kystsikringen betyder, at der ikke er en egentlig strandbred.

Århus Amt har derfor varslet et påbud efter naturbeskyttelseslovens 73, stk. 6, om at der skal fjernes 1,5-2 meter af hegnet nærmest vandet

eller laves en passage i form af en låge, så gående kan passere, og som er så stor, at der er mulighed for at medbringe barnevogn, at anvende kørestol eller lignende.

Klageren har anført, at offentligheden har adgang langs stranden, men kun mellem grænsen for den sammenhængende landvegetation og vandet. Det forhold, at der på grund af kystsikringen på stedet i mange år kun har været muligt at færdes ved lav vandstand, kan ikke medføre, at færdslen også skal kunne finde sted oven for grænsen af den sammenhængende landvegetation.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité har oplyst, at der på arealet, hvor hegnet er opsat, har været en strandpark for beboerne i området siden 1961. Lokalkomitéen har endvidere anført, at den nuværende ejer af ejendommen i marts 2000, inden hegnet blev sat op, fik meddelelse fra Strandbeskyttelseskommissionen om, at arealerne sandsynligvis ville blive omfattet af den nye strandbeskyttelseslinje, hvilket ville indebære, at det ikke ville være muligt at opsætte et hegn uden dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15. Lokalkomitéen har derfor betvivlet, at ejeren var i god tro, da han opsatte hegnet.

Afgørelse

I sagens behandling har deltaget Naturklagenævnets 10 medlemmer: Lars Busck (formand), Ole Pilgaard Andersen, Marie-Louise Andreasen, Peter Christensen, Henning Grove, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen, Jens Steffensen, Poul Søgaard og Jens Vibjerg.

Det areal, hvor hegnet er etableret, var ikke omfattet af den tidligere strandbeskyttelseslinje på 100 m. Ejeren har derfor lovligt uden dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15 (strandbeskyttelseslinjen) kunnet opsætte et hegn på arealet. Arealet er omfattet af den nye udvidede strandbeskyttelseslinje, som trådte i kraft den 2. september 2002, men dette har ikke betydning for allerede opsatte hegn.

I henhold til naturbeskyttelseslovens § 22, stk. 1, er strandbredder og andre kyststrækninger mellem daglig lavvandslinie og den sammenhængende landvegetation åbne for færdsel til fods, kortvarigt ophold og badning.

Efter naturbeskyttelseslovens § 22, stk. 3, må offentlighedens adgang ikke forhindres eller vanskeliggøres.

Bestemmelsen i naturfredningslovens § 54, som amtet har henvist til, og som bortfaldt ved ikrafttrædelsen af naturbeskyttelsesloven i 1992, har følgende ordlyd:

"§ 54. Strandbredder og andre kyststrækninger, på hvilke der ikke findes en sammenhængende grønsvær eller anden landvegetation, er åbne for almenheden for færdsel til fods samt for kortvarigt ophold og badning.

. . . .

Stk. 5. Bestemmelsen i stk. 1 er ikke til hinder for anbringelsen af høfder, ålegårde, kreaturhegn og badeboer, når der holdes en passage åben bag om, over eller gennem de pågældende hegn."

Det fremgår af bemærkningerne til § 54, at bestemmelsen i stk. 5 svarer til 1937-lovens § 23, stk. 5, 2. pkt., hvorefter det er lovligt at anbringe bestemte grupper af anlæg på strandbredden, når der holdes en passage åben bag om, over eller gennem anlæggene. Anbringelse af de fleste af disse typer anlæg kræver fredningsnævnets tilladelse, og fredningsnævnet vil under behandlingen af ansøgningerne kunne inddrage i overvejelserne, om den pågældende foranstaltning vil medføre gener for almenhedens frie færdsel på strandbredden.

I den foreliggende sag må det efter det oplyste lægges til grund, at hegnet er opsat på et areal, der må betegnes som sammenhængende landvegetation, da der det pågældende sted på grund af kystsikringen, som er blevet etableret i slutningen af 1950'erne, ikke findes nogen egentlig strandbred. Det vil dog være muligt ved lavvande at færdes langs kysten.

Princippet i den tidligere § 54, stk. 5, om at etablering af visse anlæg på strandbredden kan tillades, hvis der fortsat sikres en passage åben, må for så vidt anses for fortsat at være gældende.

Naturklagenævnet finder imidlertid ikke, at naturbeskyttelseslovens § 22, stk. 1, giver ret til at færdes på arealet, da det ligger inden for den sammenhængende landvegetation. Bestemmelsen i den tidligere naturfredningslovs § 54, stk. 5, som amtet har henvist til, udvider ikke strandadgangsretten. Den forudsætter, at der er en strandbred at gå på, og at passagen herover ikke hindres af nyopsatte hegn mv. I dette tilfælde, hvor der har været kystsikring på stedet i mere end 40 år, kan der ikke stilles krav om, at 1,5-2 m af hegnet skal fjernes, eller at

der skal laves en låge i hegnet, så offentligheden får adgang til at færdes langs stranden landværts kystsikringen på ejendommen.

Det er et privatretligt spørgsmål, som henhører under domstolene, om ejeren har haft ret til at lukke for adgangen til færdsel i parkområdet, når der har været adgang til at færdes på arealet siden 1960'erne, og indtil hegnet blev sat op.

På denne baggrund ophæver Naturklagenævnet Århus Amts afgørelse af 12. marts 2002.

På Naturklagenævnets vegne

Karen Paabøl

fuldmægtig